

ΘΑΝΑΣΗΣ ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Ραμόν

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Η ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ ΗΤΑΝ ΠΟΙΗΤΡΙΑ. Ποτέ δε δημοσίευσε τίποτα, τη βλέπαμε όμως πού και πού να γράφει κι έπειτα να κρύβει τα χαρτιά της σε απίθανα μέρη που ούτε και η ίδια δεν τα 'βρισκε μετά.

Ίσως να μην είχαμε ποτέ καταλάβει τι έγγραφε σε κείνα τα χαρτιά, αν η ίδια δε μας το έλεγε κάθε τόσο. Έλεγε: «Εγώ είμαι ποιήτρια. Βλέπω τον κόσμο αλλιώς – σκέφτομαι αλλιώς». Κεντούσε στίχους σε μικρά μαξιλαράκια από μονόχρωμα βελούδα αλλά και στην άκρη κάποιας μεταξωτής κουρτίνας· κεντημένοι οι στίχοι με μικροσκοπικά γράμματα – στίχοι όμως άλλων, ποτέ δικό της.

Όταν πέθανε ο πατέρας μου, η μητέρα μου ξαναπαντρεύτηκε, κι εγώ, αφού τέλειωσα το λύκειο, αποφάσισα να πάω να μείνω μόνος. Όχι ότι δε συμπαθούσα τον τύπο, αλλά ήταν κι εκείνος σε δεύτερο γάμο κι είχε και δυο ανήλικα αγόρια, που τα έφερε να μείνουν μαζί μας, κι είχε και τέσσερις αδερφές, όλες παντρεμένες, με παιδιά και άντρες, και όλη αυτή η τεράστια οικογένεια, που ήταν και πολύ δεμένη, μπαινόβγαινε μέρα νύχτα. Χριστούγεννα, Αποκριές, Πάσχα, τα γιορ-

τάζαμε πάντα μαζί. Το σπίτι ξαφνικά είχε γεμίσει κόσμο· ούτε να σταθεί πια κανείς δεν μπορούσε.

Η μητέρα μου μου έδωσε λεφτά για να νοικιάσω ένα μικρό διαμέρισμα και, την ώρα που έφευγα, μου έφερε ένα ντοσιέ και μου είπε εμπιστευτικά: «Εδώ μέσα είναι όλα τα χαρτιά για ένα οικόπεδο στην Ανάβυσσο που σου είχαμε αγοράσει ο πατέρας σου κι εγώ. Δεν είναι τίποτα σπουδαίο, αλλά τα οικόπεδα ανεβαίνουν εκεί, κι έτσι, αν ποτέ χρειαστείς λεφτά, μπορείς να το πουλήσεις». Καλή ιδέα, γιατί μ' έναν συμμαθητή μου είχαμε αποφασίσει να πάμε μαζί για σπουδές στο Λονδίνο. Θα σπουδάζαμε, μου έλεγε, φωτογραφία. Εκείνος είχε μανία μ' αυτά, εγώ ούτε πολλαρόντ δεν είχα πιάσει στα χέρια μου. «Στο Λονδίνο» μου έλεγε «είναι οι καλύτερες σχολές. Άνετα μετά περνάς σε άλλα πράγματα – καμεραμάν, οπερατέρ, τηλεόραση, έως και σκηνοθέτης κινηματογράφου γίνεσαι αν θες». Από το σχολείο ακόμα τα ετοίμαζε όλα: προσπέκτους, αλληλογραφία, μέχρι και τα νοικιαστήρια μελετούσε. Ξαφνικά, όμως, την κοπάνησε γιατί έδωσε πανελλήνιες και πέρασε στην Κρήτη μαθηματικός. Καμιά όρεξη να πάω στο Λονδίνο μονάχος. Ο συμμαθητής μου, η σχολή φωτογραφίας, το σπίτι που θα πιάναμε μαζί, οι καλλιτέχνες που θα γνωρίζαμε, οι βόλτες μας ήταν απλώς μια λύση για μένα. Όλα αυτά τα είχα δεχτεί παθητικά, μην έχοντας τίποτα καλύτερο να κάνω.

Το Λονδίνο, για να πω την αλήθεια, δεν το μπορούσα. Λονδίνο για μένα σήμαινε μια μελαγχολική πανσιόν, σ' ένα μακρινό προάστιο, όπου είχαμε πάει να

μείνουμε έναν μήνα για να κάνει ο πατέρας μου τη θεραπεία του.

Νοίκιασα ένα τριάρι στους Αμπελόκηπους· από κάτω κυλούσε ο ποταμός των αυτοκινήτων που έστριβαν για την Κηφισίας. Απέναντι, μπαλκόνια, όπου το σούρουπο έβγαιναν άντρες με ριγέ αλλά και μονόχρωμες πιζάμες, πότιζαν τις γλάστρες τους κι έπειτα κάθονταν με την πλάτη στον δρόμο κοιτάζοντας τηλεόραση, στημένη πάντα μέσα. Το ίδιο και οι γυναίκες, μόνο που αυτές ήταν ντυμένες, δεν έβγαιναν με τα νυχτικά τους.

Ήταν ακόμα καλοκαίρι και δεν ήξερα πώς να περάσω την ώρα μου. Ξαφνικά συνειδητοποίησα πως στην Αθήνα όπου γεννήθηκα και μεγάλωσα δε γνώριζα σχεδόν κανέναν. Δύο τρία φιλαράκια που είχα όλα κι όλα από την παλιά μου ζωή σκόρπισαν. Βρυξέλλες, Στρασβούργο, Λος Άντζελες. Τι μανία κι αυτή με τις σπουδές. Με συμμαθητές, καμιά σχέση. Μια φορά έτυχε να συναντήσω έναν στον δρόμο – ανταλλάξαμε δυο τρεις κουβέντες κι αυτό ήταν όλο. Έτσι κι αλλιώς δεν είχα πολλά πολλά με κανέναν τους. Ήμουν μέτριος μαθητής και στο ακριβό σχολείο όπου πήγαινα οι μέτριοι μαθητές δεν είχαν πέραση. Εκτός κι αν υπήρχε κάτι άλλο να πουλήσουν. Μια φοβερή μαγκιά, ας πούμε, ή κανένα τρανταχτό επίθετο. Της Πολιτικής ή ακόμα και της Τέχνης, κι εγώ δε διέθετα τίποτα από αυτά. Είχα, όμως, τη Νατάσα. Η Νατάσα ήταν στην ίδια τάξη με μένα αλλά σε άλλο τμήμα, κι έτσι μονάχα στο διάλειμμα

την έβλεπα να με κοιτάζει από μακριά – το βλέμμα της πάντα πάνω μου, αλλά ποτέ δε με πλησίαζε. Μια φορά μου τηλεφώνησε αργά στο σπίτι –έμενα ακόμα στην μητέρας μου– και μου πρότεινε να πάμε στο Έμπασσυ, τελευταία προβολή. Από τότε γίναμε κολλητοί, στο σχολείο όμως, άγνωστο γιατί, εξακολουθούσε να μη μου μιλά. Η Νατάσα ήταν ψηλή και λεπτή, πάρα πολύ λεπτή, με μακριά μαύρα μαλλιά που τα έπιανε πίσω μ' ένα κοκαλάκι από ταρταρούγα. Μου έλεγε πως ήταν τρελά ερωτευμένη μαζί μου, αλλά δεν ήθελε να κάνουμε σεξ – στην αρχή δε μ' άφηνε ούτε να την ακουμπήσω. Όταν χωρίζαμε, μου έδινε ένα πεταχτό φιλί στο μάγουλο, κι αυτό ήταν. Είχε καλές σχέσεις με όλους και ήθελε να γίνει ηθοποιός, αν και θα μπορούσε να μπει σε οποιαδήποτε σχολή των ΑΕΙ, γιατί ήταν μαθήτρια του δεκαεννέα και του είκοσι. Ένα μεγάλο διάστημα χαθήκαμε κι όταν ξαναβρεθήκαμε, έναν χρόνο αφότου είχα μετακομίσει στους Αμπελόκηπους, είχε κιόλας τελειώσει την πρώτη χρονιά σε μια δραματική σχολή. Εγώ είχα ήδη αρχίσει ν' αποσυντίθεται σιγά σιγά.

«Πώς ζεις έτσι;» μου είπε τη μέρα που μπήκε για πρώτη φορά στο διαμέρισμά μου.

Καθόταν στην άκρη ενός απαίσιου πράσινου καναπέ κι έπινε το ice tea που χαρούμενος είχα τρέξει στο περίπτερο να της αγοράσω. Χαρούμενος που την έβλεπα έπειτα από τόσον καιρό, εκεί που νόμιζα πως είχαμε χαθεί οριστικά.

«Δε διαβάζεις, δε βγαίνεις, δεν κάνεις τίποτα».

Τα μεγάλα μάτια της με κοιτούσαν με λατρεία και πόνο. Το κόκκινο μίνι της κοντράριζε εκτυφλωτικά με τον καναπέ μου. Πρόσεχα τα λεπτά, γυμνασμένα μπράτσα της, τους γυμνούς ώμους. Το μαυρισμένο από τις θάλασσες και τον ήλιο δέρμα της. Σηκώθηκα και κάθισα δίπλα της. Έκανα μια κίνηση να της πάρω το ποτήρι, αλλά το έσφιξε και με τα δυο της χέρια. Κόλλησα σχεδόν πάνω της και κείνη πετάχτηκε όρθια.

«Κάνει και ζέστη» είπε, «ούτε την μπαλκονόπορτα δεν ανοίγεις».

«Βαριέμαι» είπα.

«Τι βαριέσαι;»

«Βαριέμαι ν' ανοίγω μπαλκονόπορτες».

«Άκου» είπε. «Θα τρελαθείς εδώ μέσα κλεισμένος· θα πάθεις κατάθλιψη. Μην καπνίζεις τόσο πολύ. Μήπως άρχισες να πίνεις κιόλας; Όχι, δεν πίνεις. Το ξέρω. Τα ξέρω όλα. Τα καταλαβαίνω όλα. Σ' αγαπάω· με πιστεύεις τουλάχιστον όταν σου λέω πως σ' αγαπάω;»

Απέναντι, μια ριγέ πιζάμα είχε κάνει την εμφάνισή της, με το ποτιστήριο.

«Σε πιστεύω» είπα μαλακά. Κι αλήθεια, την πίστευα. Αλλιώς γιατί θα έχανε έτσι τον καιρό της μαζί μου;

«Έχω να σου κάνω μια πρόταση» μου είπε. «Έλα να γραφτείς στη σχολή. Δε φαντάζεσαι πόσο ωραία είναι· πού ξέρεις, μπορεί ν' ανακαλύψεις πως είσαι καμωμένος για ηθοποιός. Έστω, έλα απλώς για ένα διάστημα, για έναν χρόνο. Απλώς για να δεις πώς είναι.

Θα γνωρίσεις κόσμο, θα βρεις τον εαυτό σου, θα καταλάβεις ποιος είσαι.

»Άκουσέ με» είπε ξαφνικά. «Πρέπει κάτι να κάνεις. Έχεις πέσει σε παγίδα· ξέρεις τώρα τι κάνεις; Παγιδεύεις τον εαυτό σου. Μόνος σου. Κλείνεσαι σ' ένα φρικτό διαμέρισμα, διαβάζεις Ποπάυ κι ακούς κασέτες της συμφοράς. Και λες: αυτό είναι.

»Έλα τουλάχιστον τη μεθεπόμενη Τετάρτη στη σχολή να με δεις. Δίνουμε εξτρά μερικά κομμάτια από Τένεσι Ουίλιαμς και άλλους συγγραφείς για να γιορτάσουμε τα δεκαπέντε χρόνια από την ίδρυσή της. Έχεις ακούσει τουλάχιστον το όνομα αυτό; Τένεσι Ουίλιαμς; Εγώ κάνω την Μπλανς Ντιμπούα. Θα παίξω τιμής ένεκεν μαζί με τριτοετείς, αν και δευτεροετής. Μετά, έχουμε κι ένα μικρό πάρτι. Μουσικούλα, λίγος χορός και τέτοια – θα γνωρίσεις νέα παιδιά, παιδιά της ηλικίας μας – θα δεις πώς ζούνε οι άνθρωποι, τι είναι οι άνθρωποι. Παράτα αυτήν την τρέλα. Έτσι ήσουν και στο σχολείο. Στεκόσουν στο διάλειμμα σε μιαν άκρη και δε μιλούσες σε κανέναν!»

Τα άκουγα όλα αυτά με το κεφάλι κατεβασμένο και θα έπρεπε να είχα θυμώσει. Κανονικά, έτσι θα έπρεπε. Ερχόταν έπειτα από τόσον καιρό που με είχε αφήσει μονάχο να βολοδέρω μ' ένα πακέτο προτάσεις, με μάλωνε, με κριτικάριζε σκληρά, ενώ εκείνη περνούσε υπέροχα.

Πώς είναι να περνά κανείς υπέροχα; Δεν το ήξερα. Τίποτα δεν ήξερα. «Να δεις πώς ζουν οι άνθρωποι. Τι είναι οι άνθρωποι». Τι είναι οι άνθρωποι; Σίγουρα ού-

τε αυτό το ήξερα. Πού να το ξέρω; Ίσως είναι κάτι σαν τη Νατάσα. Μπαίνουν στη ζωή σου ξαφνικά, μ' ένα τηλεφώνημα για μια βραδινή προβολή στο Έμπασσυ. Έπειτα χάνονται. Έπειτα ξαναέρχονται με κόκκινα μίνι και κοκαλάκια από ταρταρούγα στα μαλλιά. Έπειτα ξαναχάνονται. Έρχονται άλλοι. Φεύγουν κι εκείνοι. Περνάει ο καιρός. Πώς θα είναι έπειτα από πέντε χρόνια; Τέσσερα; Τρία; Δέκα;

Κατέβηκα στη λεωφόρο και περπάτησα λίγο. Μπροστά στο Άστρον σταμάτησα. Έπαιζαν το *Reservoir Dogs*. Έβγαλα εισιτήριο και μπήκα μέσα.

Πήγα να δω τη Νατάσα αφού το ήθελε τόσο. Να μην της χαλάσω το χατίρι. Πάνω στη σκηνή ένας κόπανος δυο μέτρα κατακρεουργούσε τον ρόλο που είχα δει πριν από χρόνια στην τηλεόραση να παίζει ο Μπράντο. Η Νατάσα όμως ήταν καταπληκτική. Απαλή, σαν αέρας γλιστρούσε στο πάτωμα, και πού και πού έκανε ξαφνικά κάτι απότομες κινήσεις απ' αυτές που έκανε και στη ζωή της, όταν ήθελε ν' αποφύγει κάτι· εμένα, παραδείγματος χάριν, όποτε πήγαινα να την αγκαλιάσω. Φορούσε ένα φόρεμα που θύμιζε λίγο πράσινο, ένα πράσινο όμως τυλιγμένο σε ομίχλη γκρίζα, αλλά μπορεί να ήταν κι ο προβολέας που το 'κανε να μοιάζει έτσι – σαν πράσινη λίμνη κάτω από ομίχλη. Όταν αργότερα τη ρώτησα τι χρώμα ήταν, μου είπε: «Το λένε βερ-νιλ, το έφτιαξα μόνη μου από ένα παλιό ρετάλι που βρήκα στο Μοναστηράκι». Η Νατάσα-Μπλανς Ντιμπούα

μιλούσε τώρα στο τηλέφωνο στην άκρη της σκηνής. Απεγνωσμένα, προσπαθούσε να καλέσει κάποιους. Καλούσε σε βοήθεια. «Βοηθήστε με» έλεγε «γρήγορα, σας παρακαλώ, γρήγορα! Έχω πέσει σε παγίδα».

Όστε αποδώ το είχε πάρει. Μου ήρθε να γελάσω, αλλά δε γέλασα. Ξαφνικά συνέλαβα πως ναι, το νόημα της φράσης που μου χτυπούσε κάθε τόσο μου ταίριαζε και τελικά σαν να κολακεύτηκα κιόλας.

Η Νατάσα ήρθε και κάθισε δίπλα μου, γιατί τώρα θ' ακολουθούσαν και τα υπόλοιπα κομμάτια. «Πώς ήμουν;» με ρώτησε. Τα μεγάλα μάτια της γεμάτα αγωνία.

Όταν τέλειωσαν όλοι, πήγαμε σ' ένα διπλανό κτίριο για το πάρτι. Η υποδοχή των καλεσμένων άρχιζε από τις σκάλες. Εξαίσιες γκόμενες, ή τουλάχιστον έτσι μου φαίνονταν μέσα στο υποβλητικό μισοσκόταδο που επικρατούσε, με σούπερ-μίνι και στομάχια έξω, έδιναν από ένα τριαντάφυλλο στον καθένα. Προφανώς, όλοι ήταν μεταξύ τους γνωστοί γιατί εκτός από τα τριαντάφυλλα υπήρχαν και καυτά φιλιά, τρελές αγκαλιές και αλαλαγμοί. Μπήκα μονάχος σε μια μεγάλη αίθουσα, γιατί η Νατάσα είχε γίνει ανάρπαστη από την εξώπορτα ακόμα. Την είχα δει να εξαφανίζεται από μπροστά μου στα χέρια ενός μποντιμπιλντερά με άσπρο πουκάμισο. Την κρατούσε ψηλά σαν τρόπαιο και ανέβαινε τρέχοντας, και το πολύτιμο βερ-νιλ φόρεμά της ανέμιζε και κινδύνευε να στραπατσαριστεί ανεπανόρθωτα.

Προχώρησα με κόπο μέσα σ' έναν απερίγραπτο συνωστισμό. Όλα τα παιδιά της ηλικίας μου μ' ευτυχι-

σμένα πρόσωπα – ποτέ δεν είχα δει τόσα πανομοιότυπα ευτυχημένα πρόσωπα, γελούσαν πλατιά, μιλούσαν δυνατά για ν' ακουστούν, γιατί η χαρμντο ροκ ήταν εκκωφαντική. Τράνταζε το κτίριο. Μερικοί τυχεροί κρατούσαν ήδη στο χέρι τους ένα πιάτο με φαγητά ή ένα ποτήρι, οι άλλοι αγωνίζονταν με μανία να φτάσουν σε κάποιον, αόρατο σε μένα, μπουφέ. Γρήγορα, όμως, κατάλαβα πως αυτά που κουβαλούσαν δεν ήταν για τους ίδιους. Τα πήγαιναν σε μια μικρή διπλανή σάλα όπου επικρατούσε περισσότερη τάξη και ησυχία. Εκεί, ήταν καμιά δεκαριά τραπεζάκια με άσπρα τραπεζομάντιλα και γύρω γύρω κάθονταν άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Αυτοί θα ήταν οι επίσημοι καλεσμένοι, γιατί ανάμεσά τους αναγνώριζα πολλούς που είχα δει στην τηλεόραση – σε σίριαλ ή και σε τοκ σόου. Έτσι όπως τυχαία είχα βρεθεί σ' αυτή τη μικρή όαση, σπρωγμένος από το κύμα, στάθηκα στην πόρτα και δεν τολμούσα να μπω και να καθίσω παρόλο που αρκετές καρέκλες ήταν ακόμα άδειες. Άλλωστε κανένα από τα παιδιά αυτά που μπαινόβγαιναν σερβίροντας τις διασημότητες δε μου είπε να καθίσω. Μια κουκλάρα πέρασε από μπροστά μου μ' έναν τεράστιο δίσκο, μ' έσπρωξε πετώντας ένα επιθετικό «σόρι» και προχώρησε προς τους καθισμένους. Δύο από τους κυρίους σηκώθηκαν όρθιοι για να τη χαιρετήσουν. Τον έναν τον ήξερα καλά. Τον έβλεπα σε μεσημεριανό σίριαλ που παιζόταν σε επανάληψη. Θαρρώ πως πρωταγωνιστούσε και σε κάποιο θέατρο, γιατί έβλεπα τη φάτσα του, τεράστια, στη μαρκίζα, όταν περνούσα με το τρόλεϊ.

Κατάλαβα πως την προσκαλούσαν να καθίσει μαζί τους, ενώ στα άλλα παιδιά που σκοτώνονταν κι αυτά να τους περιποιηθούν δεν έκαναν τέτοιες τιμές. Η κουκλάρα πήγε σ' όλα τα τραπέζια γιατί από παντού τη φώναζαν. Γιατί αυτή η προτίμηση; Ήταν κανένα σπάνιο ταλέντο ή μήπως επειδή ήταν τόσο όμορφη; Έτσι, λοιπόν, από μικροί κακομαθαίνουν οι σταρ και μετά μας ανεβαίνουν στο κεφάλι. Μου 'δωσε μια με τον δίσκο, μου πέταξε ένα «σόρι» και μ' άφησε· κι εγώ στεκόμουν τώρα σαν μαλάκας στην πόρτα. Φέρσου σαν κανονικός άνθρωπος, είπα μέσα μου, πήγαινε και κάθισε σ' εκείνη την άδεια καρέκλα, και μην τους δίνεις σημασία. Όχι. Αποκλείεται. Γιατί αυτή η αναιδέστατη μπορεί να έρθει και να με διώξει. Να μου πει ότι η καρέκλα είναι κατελημμένη. Έκανα στροφή και βγήκα έξω.

Στη μεγάλη αίθουσα τα φώτα είχαν χαμηλώσει ακόμα πιο πολύ. Έφαξα για τη Νατάσα, αλλά δεν τη βρήκα πουθενά. Το χαρντ ροκ συνεχιζόταν και σχεδόν όλοι χόρευαν σαν δαιμονισμένοι. Χόρευαν ακόμα και στον διάδρομο που οδηγούσε στο κεφαλόσκαλο. Η σκάλα, γεμάτη παρέες που συνομιλούσαν ουρλιάζοντας. Ρώτησα έναν που δε μιλούσε με κανέναν: «Μήπως είδατε τη Νατάσα;». Έκανε μια αόριστη κίνηση. Φαινόταν μεθυσμένος. Κρατούσε κι ένα άδειο μπουκάλι και το κουνούσε πέρα δώθε ρυθμικά. Βρήκα ένα ταξί και πήγα σπίτι. Όταν έβγαλα να πληρώσω, κατάλαβα πως έσφιγγα ακόμα στο χέρι μου το τριαντάφυλλο που μου είχαν δώσει στην είσοδο, ζουληγμένο.

Τέτοιο στρες. Ξέσφιξα τα δάχτυλά μου με κόπο και το άφησα να πέσει. Κουλάρισε, σκέφτηκα, δεν μπορείς να συνεχίσεις έτσι. Ούτε μια ώρα δεν είχα μείνει εκεί μέσα.

Στις τρεις το πρωί το τηλέφωνο χτύπησε.

«Νατάσα;»

Η φωνή της, παράξενα γεροντική.

«Νατάσα – συμβαίνει τίποτα; Πού χάθηκες – σ' έφραχνα σαν τρελός. Γιατί δε μιλάς; Κλαις;»

Απάντησε έπειτα από ατέλειωτη σιωπή.

«Δεν άρεσα».

«Τρελάθηκες; Σου είπε κανείς τίποτα;»

«Όχι. Τα παιδιά ήταν πολύ εντάξει μαζί μου».

«Τότε;»

«Οι άλλοι – ξέρεις τώρα...»

«Σου είπαν τίποτα κακό;»

«Όχι βέβαια, αλλά... το κατάλαβα. Ξέρεις πώς είναι αυτά. Κι εγώ έπειτα – ένιωσα... ένιωσα πως δεν ήμουν καλή... ένιωσα πως δε θα είμαι ποτέ καλή. Σαν να τέλειωσαν όλα...»

«Νατάσα. Άκουσέ με. Αυτή τη στιγμή μπορώ να πάρω ένα ταξί και να έρθω σπίτι σου».

«Όχι. Τέτοια ώρα δε γίνεται».

«Σ' ένα τέταρτο θα είμαι μπροστά στην πόρτα σου· θα σου εξηγήσω – θα σου εξηγήσω με λεπτομέρειες πόσο υπέροχη ήσουν. Για τ' όνομα του Θεού – μην κλαις. Τι έγινε δηλαδή; Μια εκδήλωση ήταν – δεν ήταν

παράσταση! Ακόμα ακόμα κι αν δεν άρεσες σε μερικά γουρουνία, τι έγινε; Έγινε τίποτα; Λοιπόν, σ' ένα τέταρτο».

«Δε γίνεται. Έχω πάρει ένα χάπι».

«Τι χάπι – παίρνεις χάπια;»

«Μου τα έδωσε μια φίλη μου για να κοιμηθώ. Όλον αυτό τον καιρό είχα... τρομερή υπερένταση. Πρέπει να κοιμηθώ».

«Καλά τότε, κοιμήσου. Αύριο, μόλις ξυπνήσεις, να με πάρεις – εντάξει;»

«Ναι. Καληνύχτα».

Βγήκα στο μπαλκόνι. Οι απέναντι μπαλκονόπορτες και τα παράθυρα, θεοσκότεινα. Έκανε κρύο κι είχε αρχίσει να φιλοβρέχει.

Σε τρεις μήνες παρουσιάστηκα στον στρατό. Νωρίτερα από το κανονικό. Έτσι – για να κάνω κάτι. Δεν έβλεπα τι άλλο μπορούσα να κάνω. Ούτε καν η Νατάσα δεν προσπάθησε να με σταματήσει. Το βρήκε λογικό. Τίποτα δεν ήταν λογικό σ' αυτή την ιστορία. Κι αυτό που μου έμεινε ήταν ο υπαινιγμός που μου πέταξε ο λοχίας ένα πρωί: «Εσύ, μικρέ, έπρεπε να 'χες παρουσιαστεί εδώ με τρελόχαρτο». Κι ο άλλος που συνέχισε: «Κάτι ήξερε ο νομοθέτης που όρισε τα δεκαεννιά συμπληρωμένα». Τελικά, όμως, την έβγαλα καθαρή κι ας κορόιδευαν οι συνάδελφοι. Καλά παιδιά και υπομονετικά ως εκεί που δεν παίρνει, τους συμπάθουσα σχεδόν όλους. Χωρίσαμε έπειτα, με ξέχασαν

και τους ξέχασα. Τράβηξαν για τα μακρινά τους μέρη, εκτός από τρεις που πέθαναν, ο ένας που τον τίμησε μια σφήκα κι έπαθε αλλεργικό σοκ, οι άλλοι δύο από πνευμονία.

Από τους Αμπελόκηπους μετακόμισα στο Παγκράτι. Φεύγοντας για τον στρατό, είχα ξενοικιάσει το σπίτι και είχα βάλει τα έπιπλα σε μίαν αποθήκη. Η μητέρα μου μου πλήρωσε πάλι το νοίκι για δυο χρόνια. Το καινούριο σπίτι ήταν πιο ευρύχωρο κι έβλεπε σ' ένα αλσύλλιο. Μου άρεσε που το πρώτο πρωινό ανοίγοντας το παράθυρο αντίκρισα το πράσινο κι όχι τα θλιβερά μπαλκόνια του παλιού σπιτιού με τους ανθρώπους τους. Κατέβηκα και περπάτησα ως το Κάραβελ. Μπήκα στην πολυτελή ρεσεψιόν και παρήγγειλα έναν εσπρέσο. Ήταν φίσκα από ξένους που φορούσαν όλοι κονκάρδες, και κατάλαβα πως ήταν για κάποιο συνέδριο ιατρικό. Χαρούμενοι και γελαστοί έπαιρναν τα απεριτίφ τους όρθιοι ώσπου να περάσουν στη μεγάλη ανθοστολισμένη αίθουσα όπου τους περίμενε το φαγητό. Ένας δίπλα μου είχε φέρει και το παιδί του μαζί, ένα ξανθό αγοράκι με κατακόκκινα μάγουλα γύρω στα έξι, ντυμένο σαν μεγάλος, με κοστούμι, παπιγιόν και δετά λουστρινένια παπούτσια. Θυμήθηκα το γειτονόπουλό μου τον Θοδωρή, που τώρα σπούδαζε στο Λος Άντζελες ιατρική και που, όταν ήμασταν μικροί, μου έλεγε πως ήθελε να γίνει γιατρός σαν τον πατέρα του, για να πηγαίνει σε συνέδρια όπως ο πατέρας του,

γιατί σ' αυτά τα συνέδρια, μου έλεγε, περνούν όλοι πολύ ωραία, εκείνον τον έπαιρνε ο πατέρας του παντού, σ' όποιο συνέδριο κι αν πήγαινε, και περνούσε πολύ ωραία, έλεγε, καβαλούσαν αεροπλάνα, τρένα, αγόραζαν παιχνίδια που δεν υπήρχαν στην Ελλάδα, κι έτρωγε παγωτά τεράστια, στολισμένα με πυργίσκους και ομπρέλες. Τώρα υπολόγιζα πως θα τέλειωνε τον τέταρτο χρόνο και σύντομα θα πραγματοποιούσε τα όνειρά του.

Το επόμενο βράδυ έκανα πάλι αυτή τη μακριά βόλτα ως το μεγάλο ξενοδοχείο. Το συνέδριο είχε τελειώσει και στις αλυσιδωτές αίθουσες κυκλοφορούσαν τώρα Έλληνες και Άραβες μπίζνεσμαν. Χαλαρωμένοι, έπιναν τα ουίσκια τους. Ήταν σαββατόβραδο κι η περιοχή γεμάτη μπαρ που δεν τα είχα προσέξει την ημέρα, με πολύχρωμα φώτα που αναβόσβηναν και σχημάτιζαν επιγραφές με εξωτικά και μη ονόματα. Απέξω, ένα τσούρμο από νεαρούς που στέκονταν όρθιοι ή κάθονταν στο πεζοδρόμιο, τα κορίτσια υπερβολικά μακιγιαρισμένα και πολύ νεότερα από μένα μου φάνηκαν. Μια απ' αυτές, με μαλλιά ράστα, χλωμή, με δυο πόντους μαύρο γύρω από τα τεράστια μάτια της, δε θα 'ταν πάνω από δεκαπέντε. Δεν καταλάβαινα αν περίμεναν τη σειρά τους να μπουν μέσα ή αν την έβρισκαν έτσι, ακούγοντας ίσως τις παράταιρες μουσικές που ξεχύνονταν από παντού και δημιουργούσαν ένα παράξενο ανακάτωμα από κουλ τζαζ και τσιφτετέλια, που όμως προκαλούσε μια ευφορική ζαλάδα. Σιγκαπούρ – Τσινετσιτά – Μαρακές – Μπερλίν. Θα 'θελα να χωθώ

μέσα σ' ένα απ' αυτά, αλλά έτσι μόνος δεν το αποφάσιζα. Ντρεπόμουν.

Παράξενο πόσο γρήγορα άλλαζε το τοπίο όσο ανηφόριζα προς το σπίτι μου. Ερημιιά, κλειστά σπίτια κι από τα δέντρα του δρόμου ξεπρόβαλλαν δυο τρεις φιγούρες για να εξαφανιστούν αμέσως στο βάθος, τόσο που νόμιζα πως ήταν της φαντασίας μου. Σίγουρα το αλσύλλιο θα ήταν καταφύγιο ναρκομανών. Φανταζόμουν τ' αποχαυνωμένα σώματα γερμένα στο χώμα, πίσω από τους θάμνους, και τις σύριγγες να περνούν από χέρι σε χέρι. Χθες το πρωί τίποτα απ' όλα αυτά δε φαινόταν. Τα μαγαζιά τέντα ανοιχτά, οι δρόμοι έσφυζαν από ευδιάθετους νοικοκυραίους που ψώνιζαν γελαστοί. Τώρα, τίποτα. Μαζεμένοι όλοι στα διαμερίσματά τους και μόνο οι ατέλειωτες σειρές από τα παρκαρισμένα αυτοκίνητα έδειχναν πως, τουλάχιστον, το βιοτικό επίπεδο της γειτονιάς ήταν σε καλή κατάσταση.

Άρχισε μια καινούρια ζωή, πανομοιότυπη με την προηγούμενη. Ξυπνούσα κατά το μεσημέρι κι άκουγα ραδιόφωνο, έβγαινα μόνο για να ψωνίσω κάτι, πήγαινα και κανένα σινεμά.

Υπήρχε βέβαια πάντα η Νατάσα, αλλά την έβλεπα αραιά και πού, γιατί ήταν πεσμένη με τα μούτρα στο θέατρο. Είχε τελειώσει τη δραματική σχολή με άριστα κι έκανε επαφές για δουλειά.